

Ayşe Jale AĞIRBAŞ
DSP İstanbul Milletvekili
İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Üyesi

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Başbakan Sayın Recep Tayyip ERDOĞAN tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim. 20/01/2009

Ayşe Jale AĞIRBAŞ
DSP İstanbul Milletvekili

Kayıtdışı istihdam, ülkemizin en önemli sorunlarından biridir. İstihdam üzerindeki vergi yükünün fazla olması ve denetim eksikliği, kayıt dışı istihdamın önüne geçilmesini zorlaştıran başlıca etkenlerdir. Diğer taraftan, yaşanan ekonomik kriz ve işsiz sayısının fazla olması, vatandaşlarımızı kayıt dışı çalışmayı kabule zorlamaktadır. 2002 yılından bugüne kadar geçen sürede, tarım dışı sektörlerde yaratılan istihdamın yüzde 47'sini kayıtdışı istihdam oluşturmuştur. Bir başka deyişle, son 7 yılda işe giren "iki kişiden biri" kayıt dışı çalışmaya razı olmuştur. Vergi gelirlerinin azalmasına yol açan kayıtdışı istihdam, devletin gelir kayıplarını karşılamak için vergileri artırmasına neden olmakta, artan vergi yükü de kayıtdışı çalışmayı teşvik etmekte, bu durum bir kısır döngüye sebep olmaktadır. İşveren, bir sigortalı işçisine her ay 527 TL net asgari ücret verirken, devlete de 282 TL vergi ödemektedir. Eğer işveren kayıtdışı işçi çalıştırırsa, devlet bu gelirden mahrum kalmaktadır.

1. İşveren, kayıtlı olarak çalıştırdığı her işçi için devlete 282 TL vergi ödemektedir. İşçi çıkarılmasını önlemek için, güç durumdaki işverenlerin bu vergisi makul bir faiz oranıyla bir yıl süre ile ertelenemez mi? Böyle bir uygulamaya hükümetin bakış açısı nasıl olur?

2. Mayıs 2008 yılında Sosyal Sigortalar Prim borçlarının yeniden yapılandırılması üzerine birçok işveren borçlarını taksitlerle bağladılar. Ancak, yaşanan kriz ve gelirlerdeki düşüş taksitlerin ödenmesi konusunda aksaklıklar yaşanmasına sebep olmuştur. Global ekonomik krizin etkileri tam anlamıyla atlatılana kadar, taksit ödemelerinin durdurulması şeklinde bir uygulamaya gidilmesi suretiyle, vatandaşlarımızı rahatlatacak tedbirler alınması gündemde midir?

3. Ülkelerin büyük kısmı, işletmelerinin global ekonomik krizi fazla zarar görmeden atlatalmaları için gerekli ekonomik destekleri birbiri ardına hayata geçirirken, hükümetin bu konuda oldukça yavaş davrandığı şeklinde görüşler mevcuttur. Krizin, Türk ekonomisinde yarattığı olumsuzlukların ortadan kaldırılması için öncelikle zor durumdaki şirketlerin batmasını önleyecek bir mekanizma oluşturulamaz mı? Acil bir fonun kurulması ve fon kaynaklarıyla zor durumdaki şirketlere ortak olunması global krizin, ülkemiz ekonomisi üzerine etkilerinin derinleşmesini önlemeyecek midir? Bu konuda hükümetin bir çalışması olacak mıdır?